

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 6 mars 2023

276/2023

Lag

om förlängning av betalningstiden för elenergiräkningar och om temporärt stödjande av elbolagens likviditet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens tillämpningsområde och syfte

I denna lag föreskrivs om en skyldighet att bevilja slutförbrukarna av elenergi förlängda betalningstider för elenergiräkningar. Syftet med lagen är att stödja slutförbrukarnas förmåga att betala räkningar som uppkommit till följd av de höga elenergikostnader som beror på att priset på elenergi har stigit samt att möjliggöra en utjämning av dessa kostnader under en längre period än normalt.

Denna lag innehåller dessutom bestämmelser om stödjande genom statsborgen av sådana likviditetslån som tas för det behov av driftskapital som till följd av beviljandet av förlängda betalningstider för elenergiräkningsfordringar uppstår hos näringsidkare som i Finland bedriver detaljförsäljning av el.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *slutförbrukare* en kund som köper elenergi huvudsakligen för eget bruk, med undantag för upphandlande enheter enligt 2 § i lagen om betalningsvillkor i kommersiella avtal (30/2013),
- 2) *konsumentkund* en sådan kund hos ett elbolag som är konsument enligt 1 kap. 4 § i konsumentskyddslagen (38/1978),
- 3) *näringsidkarkund* en sådan kund hos ett elbolag som är en annan organisation än en myndighet när den bedriver självständig ekonomisk verksamhet eller självständig yrkesverksamhet, även om verksamheten bedrivs av en enda person,
- 4) *elbolag* en näringsidkare som bedriver detaljförsäljning som avses i 3 § 12 punkten i elmarknadslagen (588/2013).

3 §

Tillämpningsområde

En slutförbrukare till vilken ett elbolag levererar elenergi direkt via en distributionsnät-sinnehavares distributionsnät, är berättigad till förlängd betalningstid för det belopp som fakturerats för elenergi och som uppkommit av förbrukningen av elenergi den 1 januari 2023 eller därefter, men före den 1 maj 2023.

Berättigad till förlängd betalningstid är inte

- 1) ett kreditinstitut enligt 1 kap. 7 § 1 mom. i kreditinstitutslagen (610/2014) och ett utländskt kreditinstitut enligt 2 mom. i den lagen,
- 2) ett finansiellt institut enligt 1 kap. 11 § i kreditinstitutslagen,
- 3) en slutförbrukare som är föremål för ekonomiska sanktioner som baserar sig på Europeiska unionens lagstiftning.

Med *det belopp som fakturerats för elenergi* avses det belopp, inklusive skatt, som fakturerats för den elenergi som skaffats till vart och ett av slutförbrukarens driftsställen samt eventuella tillhörande fasta avgifter. För en räkning som gäller eldistribution behöver förlängd betalningstid inte beviljas.

Statsborgen kan beviljas för sådana likviditetslån som tas av näringsidkare som i Finland bedriver detaljförsäljning av el och vars användningsändamål baserar sig på det likviditetsbehov som föranleds av förlängningen av betalningstiderna för elenergiräkningsfordringar enligt denna lag.

4 §

Beviljande av förlängd betalningstid till andra än näringsidkare

Ett elbolag, en aktör som har hand om faktureringen av försäljningen av elenergi på elbolagets vägnar eller en innehavare av en fordran på en icke förfallen räkning för försäljning av elenergi ska på begäran av sina konsumentkunder eller andra kunder som inte bedriver ekonomisk verksamhet enligt artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner bevilja förlängd betalningstid för det belopp som fakturerats för elenergi, dock högst 120 dagar från den ursprungliga förfallodagen för varje räkning. Begäran om förlängd betalningstid ska framställas före förfallodagen för räkningen i fråga. I begäran ska sökanden lämna alla uppgifter som behövs för att begäran ska kunna behandlas.

För beviljandet av förlängd betalningstid får det inte tas ut kostnader och för den förlängda betalningstiden får det inte tas ut ränta.

5 §

Beviljande av förlängd betalningstid till näringsidkare

Ett elbolag, en aktör som har hand om faktureringen av försäljningen av elenergi på elbolagets vägnar eller en innehavare av en fordran på en icke förfallen räkning för försäljning av elenergi ska på begäran av sina näringsidkarkunder bevilja förlängd betalningstid för det belopp som fakturerats för elenergi, dock högst 60 dagar sammanlagt. Begäran om förlängd betalningstid ska framställas före förfallodagen för räkningen i fråga.

Om näringsidkaren har beviljats likviditetsstöd i form av garantier enligt avsnitt 2.2 i kommissionens meddelande om en tillfällig krisram för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin till följd av Rysslands angrepp mot Ukraina (2022/C 426/01), nedan *kommissionens meddelande*, eller likviditetsstöd i form av subventionerade lån enligt avsnitt 2.3 i kommissionens meddelande, kan näringsidkaren beviljas förlängd betalningstid i enlighet med bilagan.

Elbolaget ska av näringsidkaren ta ut en årlig ränta på 1,53 procent för den förlängda betalningstiden.

I samband med en begäran om förlängd betalningstid ska näringsidkaren lämna elbolaget uppgifter om de stöd enligt 2 mom. som beviljats näringsidkaren samt andra uppgifter som förutsätts för att förlängd betalningstid ska kunna beviljas. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas och om det sätt på vilket uppgifterna ska lämnas får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Stödjande av elbolagens likviditet genom statsborgen

Lån som tecknas av elbolag som i Finland bedriver detaljförsäljning av el för att täcka det likviditetsbehov som föranleds av de förlängda betalningstiderna för elenergiräkningsfordringar enligt denna lag, och som beviljas av kreditinstitut eller arbetspensionsförsäkringsbolag, kan beviljas statlig proprieborgen. Statsborgen kan beviljas utan krav på motsäkerhet, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller i en förordning som utfärdats med stöd av den.

Statsborgen söks hos Statskontoret, som svarar för beviljande, förvaltning och övervakning av statsborgen i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Statsborgen ska sökas skriftligen senast den 31 juli 2023. Borgensbeslutet ska fattas senast den 29 september 2023.

7 §

Det sammanlagda och företagsspecifika maximibeloppet av statsborgen

Statsborgen kan beviljas till ett sammanlagt kapitalvärde av högst 600 000 000 euro.

Det företagsspecifika maximibeloppet för statsborgen är det uppskattade likviditetsunderskottet för elbolaget till följd av de förlängda betalningstiderna för elenergiräkningsfordringar. Statsborgen får täcka högst 90 procent av kapitalet vid respektive tidpunkt för det lån som statsborgen gäller, exklusive räntor, dröjsmålsräntor, kostnader och andra accessoriska kostnader för skulden. Närmare bestämmelser om det företagsspecifika maximibeloppet, maximandelen i fråga om statsborgen, fastställandet av likviditetsunderskottet och andra omständigheter som hänför sig till bedömningen av maximibeloppet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Ansökan om och förutsättningar för statsborgen samt borgensvillkor

Ett elbolag som ansöker om statsborgen ska lämna Statskontoret korrekta och tillräckliga uppgifter om sin ekonomiska ställning, det likviditetsunderskott som ligger till grund för beviljandet av statsborgen och det finansieringsarrangemang som statsborgen gäller. Sökanden ska på begäran av Statskontoret lämna kontoret behövliga tilläggsuppgifter och utredningar.

Statsborgen kan inte beviljas om det är uppenbart att elbolaget inte kan fullgöra de betalningsskyldigheter som följer av det lån som omfattas av statsborgen.

Ett lån med statsborgen kan användas endast för att stödja elbolagets likviditet till följd av de förlängda betalningstiderna för elenergiräkningsfordringar enligt denna lag. Ett lån med statsborgen får inte användas för återbetalning i förtid eller med avvikelse från betalningsplanen av elbolagets befintliga finansiering, eller för omförhandling på annat sätt av befintlig finansiering eller befintliga säkerheter.

Statskontoret har rätt att återkalla statsborgen i fråga om ett lån som inte lyfts eller kräva att det lån som statsborgen gäller ska återbetalas omedelbart om elbolaget eller lånebeviljaren på ett väsentligt sätt bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller mot villkoren för borgen eller låneavtalet.

Elbolaget är skyldigt att betala en borgensavgift vars belopp bestäms genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas dessutom bestämmelser om borgensvillkor, andra minimivillkor som ska iakttas i finansieringsarrangemang och krav på motsäkerhet.

9 §

Lånebeviljarens skyldigheter i anslutning till statsborgen

Lånebeviljaren ska på begäran av Statskontoret lämna kontoret de uppgifter som behövs för beviljande av borgen.

Lånebeviljaren ska sköta det lån som borgen gäller i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den och i enlighet med borgensvillkoren. Under den tid statsborgen är i kraft är lånebeviljaren skyldig att bevaka statens intressen och lämna Statskontoret de uppgifter enligt dess föreskrifter som behövs för uppföljning och övervakning av statsborgen.

10 §

Borgensersättning och regressrätt

Statskontoret betalar av statens medel borgensersättning till lånebeviljaren när ett lån eller en lånepost som omfattas av statsborgen har förfallit till betalning och lånebeviljaren har lämnat in en ansökan om ersättning enligt denna paragraf till Statskontoret. Statskontoret har rätt att av lånebeviljaren få de uppgifter och utredningar som behövs för behandlingen av ansökan om ersättning. Om lånebeviljaren efter att borgensersättning betalats lyckas driva in utestående amorteringar, räntor eller andra avgifter hos låntagaren ska lånebeviljaren redovisa dem till Statskontoret.

Om lånebeviljaren inte har iakttagit denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller villkoren för statsborgen och förfarandet har kränkt statens intressen som borgensman, kan Statskontoret besluta att borgensersättningen delvis eller helt och hållet lämnas obetald.

Statskontoret har rätt att hos låntagaren återkräva borgensersättning som betalats till lånebeviljaren inklusive dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Dröjsmålsräntan räknas från den tidpunkt då borgensersättningen har betalats till lånebeviljaren. Staten har på basis av sin regressfordran rätt till den säkerhet som ställts för det lån som statsborgen gäller samt rätt att på det sätt som närmare bestäms i borgensbeslutet få sin regressfordran betald ur säkerheten i förhållande till riskfördelningen mellan statens regressfordran och lånebeviljaren.

Lånebeviljaren ska för att vara berättigad till borgensersättning till Statskontoret lämna in en skriftlig ansökan om ersättning som grundar sig på en fordran som förfallit till betalning och som omfattas av statsborgen inom en månad från det att den sista posten av kreditfordran förfallit till betalning, dock senast den 29 december 2023. Statskontoret ska avgöra ansökan om borgensersättning och betala borgensersättningen till lånebeviljaren inom 30 dagar från det att ansökan om ersättning har inkommit till Statskontoret och de tilläggsutredningar som behövs för att avgöra ansökan om ersättning har lämnats in.

11 §

Tillämpning av övriga bestämmelser om statsborgen

På statsborgen enligt denna lag tillämpas dessutom vad som föreskrivs i 2 § 2 mom., 14 § 2 mom., 15 § 3 mom. och 15 a § i lagen om statens långivning samt statsborgen och statsgaranti (449/1988).

12 §

Tillsyn och påföljder

Energimyndigheten har till uppgift att utöva tillsyn över att elbolagen fullgör sina skyldigheter enligt 4 och 5 §.

Energimyndigheten ska ålägga elbolaget att rätta till sin överträdelse eller försummelse, om bolaget bryter mot eller försummar sina skyldigheter enligt 4 eller 5 §. I beslutet kan det bestämmas hur överträdelsen eller försummelsen ska rättas.

Energimyndigheten kan förena ett beslut som den fattat med stöd av denna lag med vite. Bestämmelser om föreläggande och utdömande av vite finns i viteslagen (1113/1990).

13 §

Ändringssökande

En part får begära omprövning av ett beslut enligt denna lag. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Ett beslut om statsborgen enligt denna lag får verkställas trots ändringssökande.

14 §

Utsökbarhet i fråga om besluten

Beslut som gäller borgensavgift enligt 8 § 5 mom. och beslut enligt 10 § 3 mom. om återkrav av den borgensersättning som betalats till en långivare är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

15 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 6 mars 2023 och gäller till och med den 31 december 2023.

Denna lag tillämpas på statsborgen enligt denna lag också efter utgången av giltighetstiden för denna lag.

Beviljandet av förlängd betalningstid till näringsidkare enligt 5 § samt beviljandet av statsborgen enligt 6 § får ske först efter det att Europeiska kommissionen har godkänt den förlängda betalningstiden och statsborgen som statligt stöd.

Helsingfors den 3 mars 2023

Republikens President

Sauli Niinistö

Näringsminister Mika Lintilä

1. Den förlängda betalningstiden och andra lån som beviljats enligt avsnitt 2.3 i kommissionens meddelande får inte kumuleras med stöd som beviljats enligt avsnitt 2.2 i meddelandet för samma underliggande kapitalbelopp och vice versa.

2. En förlängd betalningstid, andra lån och garantier som beviljats enligt kommissionens meddelande får kumuleras i fråga om olika lån, förutsatt att det totala lånebeloppet per stödmottagare inte överskrider de tröskelvärden som anges i punkt 4.

3. Stödmottagaren får samtidigt ha flera subventionerade lån som beviljats enligt avsnitt 2.3 i kommissionens meddelande, förutsatt att det totala lånebeloppet per stödmottagare inte överskrider de tak som anges i punkt 4.

4. Det totala lånebeloppet per stödmottagare får vara högst

a) 15 procent av stödmottagarens genomsnittliga totala årsomsättning under de tre senaste avslutade räkenskapsperioderna, eller

b) 50 procent av energikostnaderna under de 12 månader som föregår den månad då begäran om förlängd betalningstid lämnas.